

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΜΕ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ

Όνοματεπώνυμο εκπαιδευτικού: Γκουντέλα Βασιλική

Ειδικότητα: Φιλολόγος (ΠΕ2)

Σχολείο: 4^ο Γυμνάσιο Κομοτηνής

Μάθημα: Αρχαία Ελληνικά

Διάρκεια: 1 διδακτική ώρα

Λογισμικό: Διαδικτυακή διεύθυνση Ηλεκτρονικού Κόμβου για την υποστήριξη των διδασκόντων την ελληνική γλώσσα www.komvos.edu.gr

Διδακτική Ενότητα: Αρχαία Ελληνικά Α΄ Γυμνασίου σημασίες του ρήματος «λέγω», των παραγώγων και των συνθέτων του.

Οι στόχοι της διδασκαλίας:

A. Ειδικοί γνωστικοί στόχοι

1. Εξάσκηση των μαθητών στην αξιοποίηση της ηλεκτρονικής έκδοσης του λεξικού της Νέας Ελληνικής του Ιδρύματος Τριανταφυλλίδη, όπως αυτή έχει ψηφιοποιηθεί και οργανωθεί από τον Ηλεκτρονικό Κόμβο για την υποστήριξη των διδασκόντων την ελληνική γλώσσα για αναζήτηση πληροφοριών που διαθέτει ένα λεξικό.

B. Γενικότεροι στόχοι

1. Εξάσκηση των μαθητών στη χρήση λεξικών για αναζήτηση πληροφοριών για τα γλωσσικά μαθήματα.
2. Να εκτιμήσουν τη δυνατότητα εύκολης πρόσβασης και χρήσης των λεξικών που διαθέτει ο Ηλεκτρονικός Κόμβος για την υποστήριξη των διδασκόντων την ελληνική γλώσσα
3. Να εκτιμήσουν μέσα από τη δραστηριοποίησή τους σε ομάδες την αποτελεσματικότητα της συνεργατικής μάθησης.

Η οργάνωση της τάξης:

Χωρισμός μαθητών σε ομάδες των τριών περίπου ατόμων, για να καθήσουν μ' αυτό τον τρόπο στους διαθέσιμους σταθμούς εργασίας.

Οι δραστηριότητες των μαθητών:

Οι μαθητές θα ασχοληθούν με τις ακόλουθες δραστηριότητες:

- Οι μαθητές θα αναζητήσουν πληροφορίες για τις λέξεις που δε γνωρίζουν στο λεξικό του Κόμβου.
- Θα απαντήσουν στις γλωσσικές ασκήσεις και θα συμπληρώσουν τα φύλλα εργασίας.
- Θα παρουσιάσουν τις απαντήσεις τους στην τάξη και θα τις συζητήσουν με τους συμμαθητές τους.

Διδακτική προσέγγιση:

Δίνεται η ευκαιρία στους μαθητές να κατανοήσουν τη χρησιμότητα των λεξικών για την απάντηση των λεξιλογικών ασκήσεων του βιβλίου (γλωσσικά μαθήματα), αλλά και γενικότερα μαθαίνουν να χρησιμοποιούν λεξικά (και μάλιστα την ηλεκτρονική έκδοσή τους, η οποία αφενός παρέχει αρκετά πλεονεκτήματα σε σχέση με την έντυπη, και αφετέρου η πρόσβαση σ' αυτά γίνεται ευκολότερη, εφόσον τα ηλεκτρονικά λεξικά του Ηλεκτρονικού Κόμβου μπορούν να χρησιμοποιηθούν χωρίς να προαπαιτείται η αγορά τους).

Συνδυασμός με άλλα μέσα διδασκαλίας:

Το σχολικό εγχειρίδιο Αρχαίων Ελληνικών Α΄ Γυμνασίου του Ο.Ε.Δ.Β.

Αποτελέσματα – Σχόλια – Προβληματισμοί:

- Οι εντυπώσεις των μαθητών ήταν πολύ θετικές.
- Για τους περισσότερους μαθητές αυτή ήταν μία από τις πρώτες φορές που χρησιμοποιούσαν λεξικό, για να απαντήσουν στις ασκήσεις.
- Ένας απ' τους στόχους των γλωσσικών μαθημάτων, σύμφωνα και με το αναλυτικό πρόγραμμα, είναι και η εξοικείωσή τους στην αναζήτηση λημμάτων σε λεξικό.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Αρχαία Ελληνικά Α΄ Γυμνασίου

Ενότητα 5, Μέρος Β΄: Λεξιλογικά – Σημασιολογικά (σελ. 36-37)

Σημασίες του ρήματος λέγω, των παραγώγων και των συνθέτων του

Πορεία διδασκαλίας

1. Στη σελίδα 36 του βιβλίου σας προσπαθήστε να συμπληρώσετε τα κενά του πίνακα με τα παράγωγα του ρήματος λέγω. Έχετε άγνωστες λέξεις; Αν ναι ανατρέξτε στο ηλεκτρονικό λεξικό του ιδρύματος Τριανταφυλλίδη με την εξής σειρά:
 - Πληκτρολογήστε τη διεύθυνση www.komvos.edu.gr
 - Με το αριστερό πλήκτρο του ποντικιού κάντε κλικ στη σύνδεση «Λεξικά»
 - «Λεξικά On-Line»
 - «Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής»
 - Στο πεδίο «Λήμμα» πληκτρολογήστε τη λέξη που δεν ξέρετε
 - Κάντε κλικ στο «Αναζήτηση»
 - Πάλι κλικ στη λέξη όταν εμφανιστεί.
 - Οι σημασίες της λέξης θα εμφανιστούν σε νέο παράθυρο
 - Για να βρείτε τη σημασία καινούριας λέξης επιστρέψετε στο παράθυρο «Ηλεκτρονικά λεξικά» και πληκτρολογήστε τη νέα λέξη στο πεδίο «Λήμμα» και συνεχίστε όπως προηγουμένως.
2. Συμπληρώστε την άσκηση β) του βιβλίου στη σελίδα 37.
Ποια είναι η σημασιολογική διαφορά των λέξεων **διαλογή** και **επιλογή**;
Αν δεν ξέρετε ανατρέξτε πάλι στο ηλεκτρονικό λεξικό του Τριανταφυλλίδη.
3. Ποια από τις σημασίες της στήλης Α έχει η λέξη **λέγω** στα παραδείγματα της στήλης Β;

A	B
1.σκέφτομαι, σχεδιάζω	1.Το παιδί είπε την πρώτη του λέξη.
2.ονομάζω αποκαλώ	2.Ξέρει να λέει ωραία ανέκδοτα.
3.μιλάω,εκφράζομαι προφορικά	3.Ο καημός του δε λέγεται.
4.περιγράφω,εξιστορώ	4.Πολλά λένε για τη σχέση τους.
5.γράφω σε κάποιο έργο μου	5.Θα τα πω όλα στον πατέρα σου.
6.διηγούμαι,αφηγούμαι	6.Ο Ηρόδοτος λέει στην «Ιστορία» του.
7.ψάλλω, τραγουδώ	7.Ο,τι λες πρέπει να το κάνεις.
8.πιστεύεται, φημολογείται	8.Πως σε λένε;
9.φανερώνω, αποκαλύπτω	9.Λέω να κάνω ένα ταξίδι.
10.υπόσχομαι, δίνω το λόγο μου	10.Όλοι μαζί είπαν τον Εθνικό Ύμνο.

4. Βρείτε ποια είναι τα συνθετικά των παρακάτω σύνθετων ρημάτων; Υπάρχει κάποιο που δεν ξέρετε τη σημασία του; Ανατρέξτε στο **Λ.Κ.Ν.** του Τριανταφυλλίδη.

αντιλέγω
αποδιαλέγω
επανεκλέγω
ξεδιαλέγω
περισυλλέγω
προεπιλέγω
προλέγω

5. Δείτε τα παραδείγματα με τα ρήματα **λογίζομαι, συλλογίζομαι, διαλογίζομαι** και πείτε ποια είναι η σημασία του καθενός.

1. Λογίζεται πως είναι ευτυχισμένος.
2. Όταν συλλογίζομαι τα χρόνια που πέρασαν, μελαγχολώ.
3. Διαλογίστηκες τις συνέπειες των πράξεων σου;

Επιμορφωτικό κέντρο: 4^ο Γυμνάσιο Κομοτηνής (R88)

Επιμορφωτής: Ανέστης Α. Σταυρίδης (Q70)

Σχολιασμός της διδασκαλίας

- Η καθηγήτρια ζήτησε από τους μαθητές να χωριστούν σε ομάδες και να καθίσουν μπροστά στους υπολογιστές και σε λίγες περιπτώσεις επενέβη ώστε να αλλάξει τη σύνθεση των ομάδων, για να μη βρίσκονται μαζί μαθητές με κακή επίδοση ή για να εξασφαλίσει την ύπαρξη «ικανού» χρήστη του υπολογιστή σε κάθε ομάδα. Πάντως στις περισσότερες ομάδες υπήρξε αυτορρύθμιση των ομάδων. Έπειτα ενημέρωσε με συντομία τους μαθητές για βασικά θέματα σχετικά με τη χρήση του Λεξικού Κοινής Νεοελληνικής του Ηλεκτρονικού Κόμβου. Έπειτα με την καθοδήγησή της οι μαθητές προχώρησαν στην απάντηση των ασκήσεων του φύλλου εργασίας. Τέλος, έγινε σύντομη συζήτηση για τη χρησιμότητα των λεξικών, για την ιδιαιτερότητα της χρήσης ηλεκτρονικών λεξικών και για πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα που μπορεί να προκύψουν κατά τη χρήση τους.
- Οι μαθητές έδειξαν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τη χρήση του ηλεκτρονικού λεξικού. Όλοι συμφώνησαν πως είναι πολύ χρήσιμο και διευκολύνει την αναζήτηση λέξεων και, ως ομάδες, συνεργάστηκαν αποτελεσματικά για την απάντηση των ασκήσεων του φύλλου εργασίας.
- Ως εργασία για το σπίτι ανατέθηκε στους μαθητές η γραπτή απάντηση στις ερωτήσεις του φύλλου εργασίας
- Δεν παρατηρήθηκαν προβλήματα κατά την πραγματοποίηση της διδασκαλίας.
- Από το Ενιαίο Πλαίσιο Προγράμματος Σπουδών για τη Γλωσσική Διδασκαλία στο Γυμνάσιο και στο Λύκειο, έκδ. 1998, αναφέρεται σχετικά με τις επιδιώξεις της διδασκαλίας της νεοελληνικής γλώσσας «Δεδομένου ότι οι λέξεις είναι φορείς εννοιών επιδιώκεται η διεύρυνση του λεξιλογίου των μαθητών. Γι' αυτό το λόγο απαιτείται και η συστηματικότερη χρήση των λεξικών στη γλωσσική διδασκαλία.» (σ. 6) και στην ενότητα "Γ. Ανάγνωση και κατανόηση γραπτών κειμένων (Διαβάζω και κατανοώ) σχετικά με τους στόχους του μαθήματος της γλώσσας" αναφέρεται: «Ο μαθητής συμβουλεύεται λεξικό για τις λέξεις που αγνοεί.»